

Entrevista al

Dr. Lluís Cabré Pericas

Compilador: Genís Carrasco

Neix a Barcelona el 1953. Estudia el batxillerat als Jesuïtes de Sarrià i es llicencia (1970-1976) i doctora (1970-1976) en medicina per la Universitat Autònoma de Barcelona. Especialitzat en Medicina Intensiva, la seva trajectòria professional ha estat vinculada a diverses institucions hospitalàries i acadèmiques del país.

Va començar la seva carrera com a metge adjunt a l'Hospital de la Creu Roja de Barcelona (1981-1985) i posteriorment va liderar el Servei de Medicina Intensiva de la Clínica Sagrada Família (1985-1989). El 1989 és anomenat cap del servei de Medicina Intensiva i Urgències de l'Hospital de Barcelona, on va implementar innovacions dels nivells d'infermeria en les unitats de cures intensives, una mesura que ha millorat l'organització assistencial.

En l'àmbit científic, ha publicat més de 80 articles en revistes internacionals, especialment en el camp de la sedació i la classificació de pacients crítics. A través de la seva recerca, ha contribuït al desenvolupament d'eines i protocols utilitzats en la pràctica clínica intensiva. Ha ocupat diversos càrrecs institucionals, destacant com a president de la Sociedad Española de Medicina Intensiva, Crítica y Unidades Coronarias (SEMICYUC) entre 2003 i 2005, i ha estat nomenat membre d'honor per aquesta institució en reconeixement de la seva trajectòria. El 2000 presidí l'Associació de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona, on és professor del Màster en Bioètica i Dret.

La seva activitat docent i el seu compromís amb la deontologia mèdica, com a membre de la Comissió Deontològica del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, han complementat una trajectòria marcada per la combinació de pràctica assistencial, recerca i reflexió ètica.

Com era la seva família i casa seva quan era petit?

Soc fill d'una família burgesa. El meu pare treballava en el sector tèxtil i vivíem en un àtic a Sarrià. Recordo poc de la meva infància a aquella època. Més tard, ens vam traslladar a viure a General Mitre, una zona que en aquell moment era un carrer sense asfaltar, tot i que ara sembli increïble. Aquest canvi va significar una nova etapa per a nosaltres, amb diferents experiències i perspectives sobre la vida quotidiana.

Retrat de la fitxa col·legial del Col·legi de Metges de Barcelona, 1976

Per què va estudiar Medicina?

Vaig decidir estudiar medicina per diversos motius. Primerament, sempre he tingut una gran vocació d'ajudar els altres, i la medicina és una de les professions més directament enfocades a fer-ho. A més, la fascinació per comprendre el funcionament del cos humà i la capacitat de millorar la qualitat de vida de les persones em van motivar enormement. Finalment, vaig veure en la medicina una oportunitat per combinar el meu interès per la ciència amb el meu desig de contribuir positivament a la societat.

Quina valoració fa avui de la manera d'ensenyar en el seu temps d'estudiant?

Crec que la manera d'ensenyar en el meu temps d'estudiant era efectiva, però tenia les seves limitacions. La major part de l'ensenyament es basava en mètodes tradicionals com les classes magistrals i els llibres de text. Avui en dia, tot i que la base dels continguts sembla ser similar, l'ús de la tecnologia ha revolucionat completament el procés educatiu. Els estudiants tenen accés a una gran quantitat de recursos digitals, aprenentatge en línia, simulacions virtuals i eines interactives que fan l'aprenentatge més dinàmic i accessible. Aquest canvi tecnològic ha millorat significativament la manera d'assimilar i aplicar els coneixements.

Un descans durant el treball d'atenció al pacient crític

Era un estudiant que participava en la vida de l'hospital o es limitava a anar a classe?

Era un estudiant molt actiu i participatiu intensament en la vida de l'hospital. A més d'assistir a les classes, buscava constantment oportunitats per involucrar-me en pràctiques clíniques i col·laborar amb els professionals de la salut. Aquesta experiència em va permetre adquirir habilitats pràctiques essencials i comprendre millor els desafiaments reals que enfronten els

pacients i el personal mèdic. A més, vaig participar en diversos projectes i activitats extracurriculars que em van ajudar a enriquir la meva formació acadèmica i professional.

Tenia companys interessants?

Sí, tenia companys molt interessants. Eren persones amb una gran diversitat d'orígens i experiències, cadascú aportava perspectives úniques a les discussions i activitats acadèmiques. A més de compartir l'interès per la medicina, molts d'ells tenien passions i talents en altres àrees com la música, l'esport, i la recerca científica. Aquesta riquesa de coneixements i experiències va fer que les meves vivències estudiantils fossin molt més enriquidores, creant un entorn d'aprenentatge dinàmic i col·laboratiu.

Li fou difícil trobar feina?

Gens ni mica, no em va resultar difícil trobar feina. Ja abans de graduar-me, havia establert connexions valuoses durant les meves pràctiques clíniques i rotacions hospitalàries. Aquestes experiències pràctiques, juntament amb les recomanacions dels meus mentors, em van obrir moltes portes en el món professional. A més, la demanda constant de professionals de la salut va facilitar que trobés una posició adequada ràpidament després de completar els meus estudis. També vaig aprofitar les oportunitats de xarxes de contactes i conferències per conèixer possibles *empleadores* i col·laboradors.

Què o qui va influir més en la seva orientació professional?

El que més va influir en la meva orientació professional va ser l'experiència de passar per diferents serveis de l'hospital durant la meva formació. Aquestes rotacions em van permetre explorar diverses especialitats mèdiques i veure de primera mà les diferents àrees de la medicina. A mesura que anava treballant en cada servei, vaig poder identificar les àrees que més m'apassionaven i on em sentia més còmode. A més, vaig tenir la sort de comptar amb mentors inspiradors i companys de treball que em van oferir valuosos consells i suport. Aquestes experiències combinades em van ajudar a prendre una decisió informada sobre la meva orientació professional.

L'equip a la UCI

Quines limitacions veu ara en la formació que va rebre, quan era jove, per aconseguir ser un bon professional?

La veritat és que no vaig trobar cap limitació significativa en la formació que vaig rebre quan era jove, ja que tenia l'oportunitat d'anar a l'hospital sempre que volia. Aquesta accessibilitat em va permetre adquirir una experiència pràctica molt valuosa i complementar els coneixements teòrics amb la pràctica clínica. Tanmateix, si hagués de mencionar alguna possible millora, podria dir que la incorporació de tecnologies més avançades i eines digitals en l'ensenyament hauria estat beneficiosa. Això hauria pogut proporcionar encara més recursos i oportunitats d'aprenentatge interactiu que, avui dia, són comuns i molt útils per a la formació dels professionals de la salut.

Volia ser un professional liberal o li agradava més fer de metge del sistema sanitari públic?

Sempre vaig tenir interès en ambdues opcions. Volia ser un professional liberal, perquè m'atreia la idea de tenir més autonomia i la capacitat de gestionar la meva pròpia consulta. Això em permetria establir una relació més personalitzada amb els meus pacients i adaptar els meus serveis a les

seves necessitats específiques. D'altra banda, també m'agradava la idea de treballar en el sistema sanitari públic, ja que em permetia contribuir a una causa més gran, oferint atenció mèdica a un ampli ventall de pacients i col·laborant amb altres professionals de la salut en un entorn dinàmic i divers. Aquesta combinació em donava la possibilitat de gaudir dels avantatges de tots dos mons, enriquint la meva experiència professional.

Li sembla que els metges tenen menys prestigi actualment? Si ho creu a què pensa que es deu?

Sí, crec que els metges tenen menys prestigi actualment. Això es pot deure a diversos factors, com la desaparició de la figura del metge de capçalera que feia visites a domicili i mantenia una relació personal amb els pacients. A més, la sobrecàrrega del sistema de salut i la percepció pública dels errors mèdics poden haver contribuït a aquesta disminució en el prestigi de la professió.

Qui ha estat el metge que ha admirat més, i que ha pres com a exemple?

Els metges que he admirat més i he pres com a exemple són el Dr. Jaume Guardia i el Dr. A. Ballabriga. El Dr. Guardia destaca per la seva dedicació i excel·lència en la pràctica mèdica, així com per la seva capacitat de connectar amb els pacients. D'altra banda, el Dr. Ballabriga és conegut per les seves aportacions innovadores i el seu lideratge en el camp mèdic, que han estat una inspiració contínua en la meua carrera.

Què el va motivar a liderar l'UCI de l'Hospital de Barcelona, i quins van ser els principals reptes que va haver d'afrontar durant aquest procés?

Em va motivar la necessitat urgent de modernitzar una unitat de cures intensives que era obsoleta i no complia amb els estàndards actuals. Els principals reptes que vaig afrontar incloïen la planificació i execució de les obres per renovar les instal·lacions, i l'elecció acurada del personal mèdic per garantir un equip altament qualificat i cohesionat. També va ser crucial assegurar que el nou equipament tecnològic esdevingués operatiu sense interrompre l'atenció als pacients.

Amb l'equip d'infermeria de l'UCI de SCIAS Hospital de Barcelona

Vostè va introduir els nivells professionals d'infermeria a l'Hospital de Barcelona. Pot explicar-nos quins canvis significatius van suposar aquestes noves categories i com han impactat en la qualitat de l'atenció als pacients?

La introducció dels nivells professionals d'infermeria a l'Hospital de Barcelona va ser un incentiu prou important per al desenvolupament del personal d'infermeria. Aquestes noves categories van permetre establir una clara trajectòria professional, fomentant la formació contínua i l'especialització. Això no només va millorar la motivació i la satisfacció laboral del personal, sinó que també va tenir un impacte positiu en la qualitat de l'atenció als pacients, ja que el personal més format i especialitzat va poder proporcionar cures més efectives i personalitzades.

Com a president de la SEMICYUC (Sociedad Española de Medicina Intensiva, Crítica y Unidades Coronarias), quins reptes va haver d'afrontar?

Com a president de la SEMICYUC, vaig haver d'enfrontar diversos reptes importants. Un d'ells va ser la creació i implementació d'indicadors de qualitat per garantir un alt nivell d'atenció en les unitats de cures intensives. A més, vam elaborar un codi ètic que va ser crucial per establir estàndards de conducta professional. També vam aconseguir indexar la *Revista Medicina Intensiva* en bases de dades internacionals, augmentant així la seva visibilitat i impacte en la comunitat científica. Tot això, va requerir una coordinació estreta amb diferents equips i un esforç constant per millorar les pràctiques i polítiques de la medicina intensiva a l'àmbit nacional.

El seu servei va aconseguir millorar la sedació i analgèsia a les UCI. Ens podria parlar de les innovacions que va implementar i els beneficis que han aportat tant als pacients com al personal mèdic?

Gràcies a Genís Carrasco, expert en sedació i analgèsia, i a tot l'equip mèdic i d'infermeria vam ser pioners en la utilització del *propofol* a les UCI. Això va resultar innovador en un temps en què no s'aplicaven escales per controlar la sedació ni hi havia protocols per millorar-la. Vàrem ser els primers en racionalitzar la sedació i l'analgèsia com el que és, un tractament tan important com l'antibioticoteràpia o la ventilació mecànica. Aquesta innovació va permetre una millor gestió de la sedació, oferint un control més precís i segur del nivell de consciència dels pacients. Els beneficis per als pacients inclouen una recuperació més ràpida i menys complicacions postoperatòries. Pel que fa al personal mèdic, l'ús del propofol va facilitar la *monitorització* i ajust de la sedació, reduint la càrrega de treball i millorant l'eficiència en l'atenció. Aquests avenços van establir un nou estàndard en la cura dels pacients crítics, millorant significativament els resultats clínics. Tot això sense disposar de finançament públic ni privat, només amb voluntarisme de l'equip d'UCI.

És possible realitzar recerca clínica aplicada sense disposar de recursos específics?

Sí, especialment amb l'esforç dels professionals que dediquen el seu temps lliure a aquesta tasca. Al nostre hospital, malgrat no disposar d'un pressupost específic per a recerca, hem aconseguit publicar articles innovadors en el camp de la sedació a les millors revistes internacionals. Aquest èxit ha estat possible gràcies a la dedicació del personal mèdic i a la capacitat de col·laborar eficaçment amb altres institucions i investigadors. És un exemple que demostra com la passió i la determinació poden superar les limitacions i produir contribucions significatives al coneixement mèdic i a la millora de les pràctiques clíniques.

Amb l'equip assistencial de l'UCI i el cirurgià cardíac Alberto Castro

Vostè és un referent internacional en bioètica. Com veu l'evolució de la bioètica en l'àmbit hospitalari, especialment en situacions crítiques a l'UCI? Quins són els principals dilemes ètics que s'enfronten avui en dia?

Crec que en els últims anys s'han implementat força bé els conceptes bioètics a la pràctica clínica diària, especialment a les UCI. Aquesta evolució ha permès una major integració dels valors ètics en la presa de decisions mèdiques, assegurant que es respectin els drets dels pacients i es considerin les seves voluntats. Els principals dilemes ètics actuals inclouen la gestió del final de la vida, com les decisions sobre l'ús o la retirada de suports vitals, i els conflictes entre l'autonomia del pacient i les recomanacions mèdiques. A més, el tractament equitatiu dels pacients, especialment en situacions de recursos limitats, continua sent un desafiament constant.

Creu que els metges som un col·lectiu uniforme? La classe mèdica? O som un grup heterogeni amb interessos diferents?

Crec que els metges som un grup molt heterogeni amb interessos i especialitats molt diverses. Cada metge aporta una perspectiva única basada en la seva formació, experiència i àrees d'interès. Això es reflecteix

en la varietat de subespecialitats mèdiques i els diferents enfocaments en la pràctica clínica. A més, les diferents motivacions personals i professionals, així com els contextos culturals i geogràfics, contribueixen a aquesta diversitat. Aquesta heterogeneïtat enriqueix el camp de la medicina, fomentant la innovació i permetent una atenció més completa i personalitzada als pacients.

Creu que estem pitjor que quan va començar a exercir?

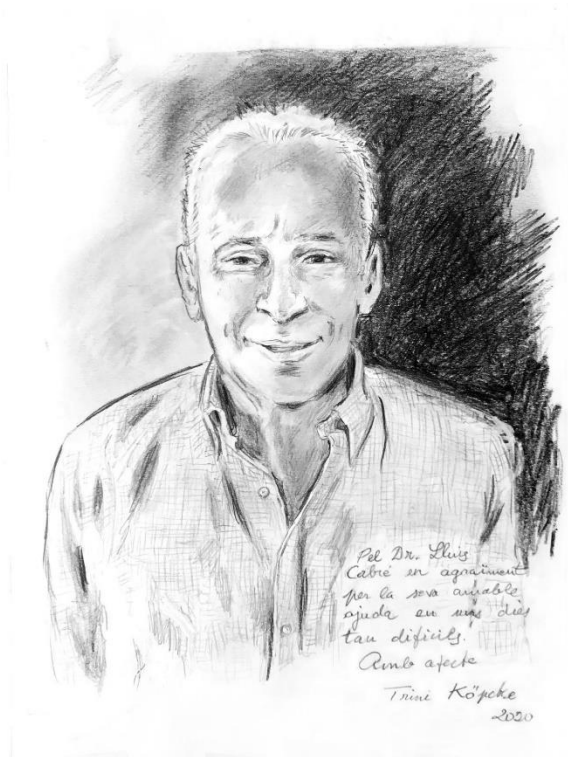
Crec que estem igual que quan vaig començar a exercir, amb aspectes positius i negatius que s'equilibren. Tot i que hi ha hagut avenços tecnològics i milloraments en les tècniques mèdiques, encara enfrontem reptes significatius com la sobrecàrrega del sistema de salut i la burocratització creixent. A més, mentre que la formació mèdica ha millorat, també s'han incrementat les exigències i pressions sobre els professionals de la salut. Així, el balanç general es manté estable, amb progressos compensats per nous desafiaments.

Hi ha més o menys respecte als principis ètics ara que quan era jove?

Hi ha molt més respecte als principis ètics ara que quan era jove. Amb l'evolució de la bioètica i l'èmfasi creixent en la protecció dels drets dels pacients, s'ha intensificat la consciència ètica en la pràctica mèdica. Les regulacions ètiques, els codis de conducta i les polítiques de consentiment informat s'han reforçat per assegurar que les decisions clíniques respectin els valors i les preferències dels pacients. Aquesta major consciència ètica ha millorat la relació metge-pacient i ha augmentat la confiança pública en el sistema de salut.

Mirant enrere a la seva carrera, quins consells donaria als joves metges i infermers que comencen en el camp de la medicina intensiva? Hi ha alguna lliçó o experiència que consideri fonamental per a ells?

Aconsellaria als joves metges i infermers que siguin sempre honrats amb ells mateixos i amb els seus pacients. És fonamental mantenir una integritat professional i personal, i recordar que la compassió i l'empatia són tan importants com les habilitats tècniques. A més, els recomanaria que no deixin mai de formar-se i actualitzar els seus coneixements, ja que la medicina intensiva és un camp en constant evolució. Una altra lliçó clau és la importància del treball en equip i la comunicació efectiva, perquè la coordinació i la col·laboració entre professionals són essencials per proporcionar la millor atenció possible als pacients crítics.

Retrat elaborat per una pacient agraïda